

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . . . 20 кор.
на пів року . . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . . 5 кор.
на місяць . . . . . 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о 5½ год. пополудни.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 1.
пл. Домбровського (Хорунщини). Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
20 с. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 40 с. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
30 с. від стрічки.

Парляментарне положенє.

(+) Після того шуму, якого нарobili Німці з нагоди цилейської справи підчас великодної перерви і понедількових ухвал їх клубів, були всі приготовані що найменше на якусь бучу з почином весняної сесії. Тимчасом вийшло на те, що з великої хмари малий дощ! Палата перейшла зовсім спокійно до розправи над бюджетом промислових шкіл, в якій речник німецьких людовців Гофман-Веленгоф заявив, що єго сторонництво так довго стане в найострійшій опозиції, поки з одного боку не одержить сатисфакції за минувше, а з другого боку поруки на будуччину. Німецькі людовці а з ними й інші німецькі сторонництва будуть отже голосувати в третім читанню проти бюджету і в часі розправи проти немилах їм позицій, однак поки правительство, як они кажуть, не дасть їм поруки на будуччину, що німецькі інтереси не поносити-муть шкоди, будуть займати вижидаюче становище.

Міністер-президент др. Кербер покористував ся заявою Гофмана, щоби зазначити сейчас становище правительства. Єго річ була промовою реального політика, промовляла до тверезого розуму. Др. Кербер розділив цилейську справу на дві часті, а іменно спірну справу словінських паралельок і справу голосованя над резолюцією Штірґа, то є справу більшости. Що-до паралельок в Цилейі заявив др. Кербер, що яко культурне придбане не повинні мати політичного значіння, але позаяк повстали під окликом національної боротьби, отже й остали бовчим предметом. Се вельми сумніве, чи словінські паралельки можуть стати вихідною точкою заборчого походу на німецьку область, але скоро Німці такий погляд собі виробили, тоді Словінці не будуть мати ніколи супокою і длятого в інтересі спорячих сторін як і держави було би, глядіти такої розв'язки питання, що би усунула національне пятно цилейської справи.

Друга часть справи, се справа більшости, викликаної голосованем над резолюцією гр. Штірґа. Правительство, котре має ще кермуючий вплив, може впливати на творенє парляментарної більшости; однак спід сего впливу усувають ся всі дрібніші сторонництва, котрі можуть допомогти до більшости одній або другій стороні в палаті, яка не має сталої парляментарної більшости, і доперва в останній хвилі прилучують ся до тої або сеї сторони після партійно-політичних понук. Як-раз уже Цилейа довела була до такого несподіваного, від правительства независимого утворення більшости і тоді точка тяжести находила ся не на правіці а на лівіці.

Бова позиція цилейська не приносить користи ані Німцям, ані Словінцям, ані державі. Длятого по думці д-ра Кербера було би вказаним дійти до порозуміння, а коли Словінці вести-муть реальну політику, то можна буде найти вихід. Словінські паралельки набрали для любителів задля

відклонення резолюції Штірґа більшого значіння, як їх позитивна вартість. Тепер могли би Словінці за ту ціну досягнути важні позитивні придбаня, а тоді може дало би ся полагодити спірне питанє. Розходить ся о те лише, щоби дійсно Словінцям можна відповідно заспокоїти їх потреби і щоби Німці такому заспокоєнню не опирали ся. Чи се поведе ся міністри-президентови перевести, се иньше питанє.

Иньша знов справа є справа більшости, зв'язаної з цилейським питанем. Се що найменше є дитяче, а бодай нерозумне домаганє, щоби правительство очевидній меншости надало вагу і значінє більшости. А на се виходять домаганя, підняті тепер німецькими людовцями. По їх думці повинно правительство подбати, щоби таке голосованє як над резолюцією Штірґа більше не повторило ся і оно повинно ту штуку перевести в парляментарній формі. Се прямо нісенітниця. Се найбільше нещастє, наколи політичне сторонництво не знає, чого оно хоче, і коли ані єго прихильники, ані противники сего не можуть зрозуміти, чого оно бажає. А до такого нещастя дійшли тепер німецькі людовці. Бож яку ціль бажають они досягнути заповідженою опозицією найострійшою, яка конечно веде до обструкції? Можна дійти до порозуміння в цилейській справі і до розв'язки питання парляментарної більшости, наколи справу поставити ся поважно, але треба сего хотіти. Щоби довести до порозуміння в цилейській справі, треба правительству подати услівя, на яких сего бажає ся, а що-до більшости, то треба вести таку політику, яка би дала спромогу таку більшість утворити. Але чи ж може дійти до порозуміння в цилейській справі, наколи Німці про се і говорити не хочуть, а радикальними змаганнями визивають ненімецькі народности і підривають всяку можливість з ними утворити більшість?

Передовсім мусить політика бути реальною, а не бундючно-фантастичною. Коли ж німецькі людовці пускають ся на ховзку дорогу бундючно-фантастичної політики крайньої опозиції, яка мусить довести до обструкції, то їй повинні приготовити ся, що они заплащать кошти сеї політики, бо лише ті можуть втратити, що щось мають, а в Австрії все ще Німці є *beati possidentet!*

Кілька гадок практичного значіння.

В статі поміщеній в минулому році під загол. «Бери Петре на розум» вказав я, що для грамотних свнів господарських, котрим за тісно господарювати на батьківській ниві й взагалі для тих, що не мають спроможности кінчити шкіль, військова служба зі становища суспільного розвитку не є таким «тяжким ярмом», як о тім у нас взагалі говорять ся. Молодий чоловік з народною школою, дослуживши ся підфіцирської шаржи, по вислушеню 12 літ при війську, має право на підставі закона до посади в державній службі, відповідно до своєї личної кваліфікації і образования.

Через війскову службу досягає він в суспільности таке становище, котре по більшій часті, будучи лише в цивільнім стані, не міг би досягнути, а що найважнійше забезпечує собі будучність і не є тягаром ані для своєї родини, ані для суспільности, а противно: був і є її позитивним членом.

Нині хочу звернути увагу на два фахові і дуже позитивні заведеня в окрузі організації ц. і к. військової маринарки. Ті заведеня майже незвісні Русинам, а мають они для нас практичне значінє, особливо для рукодільничої і ремісничої молодіжки тим більше, що в тих заведенях побирає молодіж з елементарним образованием дальшу фахову науку, котра їх кваліфікує до досягнення красної кар'єри не тільки при самій війсьній маринарці, але також по вислуженю літ презенційних можуть легко деінде одержати посаду, чи то при торговельній маринарці, або в фабриках, чи то заснувати свою рукодільню, а тим самим обезпечити собі гарну будучність. Згадані заведеня суть: Машинний курс (Maschinenkurs) і машинова школа для молодіжки (Maschinenjungenschule).

До курсу машинного приймає ся таких молодців, котрі покинули рік 17. і побирали перед тим науку у слюсаря, механіка, або у коваля і если зголосять ся до маринарки, яко охотники...

Курс требає відповідно до спосібности молодця піврік або цілий рік. В курсі тім побирають молодці, під проводом дуже спосібних учителів, науку о машинах (Maschinenwesen), о електротехніці і т. п., а в варстатах образують ся практично.

По скінченню курсу ділять ся молодців після кваліфікації на підфіцирів машинних (Maschinenunterofficiere), або на матрозів машинних (Maschinenmatrosen).

В протягу 6 до 8 літ зістають они штабовими підфіцирами (Stabsunterofficiere) і побирають крім иньших поборів пенсію від 1560 до 1800 корон річно. В протягу дальших 8 літ аванзують на управителів машинних (Maschinenleiter) і яко такі вступають в етат урядників низшої категорії, а то: яко машиністи 3. класу (в ранзі X) з річною пенсією 2400 корон, т. є майже тільки, що давніше мали ад'юнкти судові, або капітан II кл. — Машиністи в II або I класі (в ранзі IX) мають річну пенсію 3400 кор. зглядно 4400, отже більшу пенсію, як теперішнє платня ад'юнкта судового або капітана I кл. Крім пенсії побирають еще иньші побічні побори.

Если по відбуттю служби презенційної воляють однак виступити з маринарки, то присвоїли они собі підчас служби військової таке велике знанє фахове, що їм легко прийде знайти посаду в цивільнім стані: яко машиністи, електротехніки, веркфірери і т. п. Крім того роблять они різні заморські подорожі, пізнають чужі заморські краї і тим способом набирають много відомостей і досв'їду, котрі в будучім їх життю лишень користи можуть принести.

(Конець буде).

Іван Бачинський,

ц. к. капітан в пенсії і касир
«Двістра».

Алярм в справі університету.

Першу появу міністерського рескрипту в стовпцях «Руслана» привитали польські часописи криком сьвятого, хоч удавеного обурення з причини «загроженої польскости університету». До перша офіційна заява в «Gazet-i lwowsk-ij», що міністерський рескрипт є лише затвердженням дотичної ухвали сенату, успокоїла польську пресу о стільки, що її далі алярми стали безосновними.

Але «wszechpolskie» «Słowo polskie», в переконанню, що коли має вестись «валька» на три фронти, то вже всьо одно і на чотири, висказує ось що: Не можна позваляць на усилення чужини сполученства в тей справі! Се не вадить, що її розбудив міністерський рескрипт, що її заалярмував хотіли би пересадити пострахами. І фальшиві алярми бувають потрібні, а сей не є зовсім безпідставним.

А сей свій висказ оправдує «Słowo polskie» ось якими премісами: Наперед міністерський рескрипт не є зовсім простим затвердженням ухвали сенату, як се представлено в урядовім комунікаті «Gazet-i lwowsk-ij». Міністер просьвіти виступає виразно в роли роз'яснювача межі Полькиами і Русинами і двократно висказує свої бажання. На початку рескрипту хвалить сенат за постановлене ухвал, знаменуючих очевидне стремлене до узгодження жадань руської народности, о скільки се можливе в границях існуючих норм. В кінцевім уступі висказує надію, що академічні влади в змаганню до заведення і утрєвалєня правильних відносин на львівськй університеті, не завагають ся розширити обсяг уживаня руської мови поза границі зачеркнені в послідній ухвалі.

Власне ся надія, яку міністер висказує, є як-раз для польської суспільности предметом обави, а для Русинів заохотою до нових жадань, до нових замахів на наші права (?) і наші стан посідання.

Міністерський рескрипт — пише даліше «Słowo polskie» — є будь-що-будь першим несмілим кроком до утвєркизації львівського університету. На се не можемо дозволити, против сего мусимо рішучо заперестувати. На жаль, навіть з університетських кругів доходили до нас несмілі голоси, що може ліпше згодити ся на утвєркизацію, бо тоді будь-що-будь Русини будуть звязані в своїх змаганнях за окремим руським університетом.

Така несміла і половична політика вже богато шкід вирадила нам в руській справі. Не відмовляємо Русинам права стараня ся о власний університет (в Чернівцях або на місяці! — Ред.), але не хочемо уступити їм свого, не хочемо зменшати нашого стану посідання, зрікати ся наших прав (?).

Гр. Білов у Відні.

Гостина німецького канцлера в столиці Австрії викликає велике заінтересованє в політичних кругах і оживлені коментарі в прасі.

Телеграфічно доносять, що вчєра передполуднем Гр. Білов приймає свого брата, майора Білова, аташе військового у Відні. Відтак конфєрував з Гр. Голуховским через дві години. О год. 2¼, прийняв цїсар німецького канцлера на авдієнції Послуханє трєвало звиш години. Відтак Гр. Білов зложив візити амбасадорам: італійському, російському, англійському, президентови кабінету др. Керберови і спільним міністрам. Також відвідав Гр. Білов нунція Таліані-ого, а се толкують собі деякі тим, що мусів говорити з ним про польські справи в Прусах. Вечєром видав міністер заграничних справ Гр. Голуховський обїд в честь Гр. Білова і на сей пир прибув також угорський президент міністрів Сель з Будапєшту.

Після дотепєрішних диспозицій канцлер має вже вїхати з Відня.

Про подорож Білова до Відня пише між иньшим «Vossische Ztg.»: Легко понятливою річю є, що Білов чув потребу обговорити політичне положєне також з керманічєм дипломатії сусїдної і заприятельної держави; так само легко понятною і само собою зрозумілою є річю, що міністер при стрічі з кермуючим австро-угорським міністром доторкне також і торговельної політики, бо не можна припустити, щоби таку важну справу поминув мовчанкою.

До обовязуючих торговельних укладів не прийде у Відні, так як не прийшло до жадних подрібних укладів під тим зглядом підчас стрічи з італійським прем'єром Прінетім; німецька тарифа не є готовою, а австро-угорська тарифа ще до тепєр не розпочата на серію. Тому не можна говорити про подрібний уклад на торговельно-політичній полє, але може бути мова про загальні засади торговельно-політичної політики.

Державна рада.

На вчєрашнім засїданню державної ради, зараз по відчитанню внесєнь та інтерпєляцій, приступлено до

голосованя над резолюціями.

внесєними що-до «промислових і фахових шкіл». Всї резолюції прийнято в звичайнім голосованю, а що-до резолюції пос. Пльєа президент заряджує поїмєнне голосованє. В сїй хвилі всєнімці під проводом Шєнерєра виходять з салї. Християнсько-соціалїні здержали ся від голосованя, а Вольф зі своєю фракцією старає ся всіма способами перешкодити голосованю.

«Таке голосованє дурне і безглузне!» кричить Вольф (їменно залука внесєнь що-до чєскої і німецької школи), а Герцог і Шрайнер помагють єму викрикувати. Однак президент Гр. Фєтер з цїлковитим супокєм переводить голосованє і остаточно резолюція Пльєа стала прийнятою 222 голосами протїв 69.

Відтак зарядив президент поїмєнне голосованє над резолюцією пос. Гайїха, яка домагає ся основаня німецької промислової школи в північно-західних Чєхах. Вольф і всєнімці поводять ся знов визиваючо, кидаючи лайки на члєнів католицького центра, які не голосували над резолюцією. Президент повідомляє, що резолюція Гайїха прийнята і тим самим полагоджений розділ про «фахові і промислові школи». Отже з черги палата приступає до розділу:

народні школи.

По промові реферєнта пос. Скєне, заняв голєс пос. Шрайнер і виступає протї німецько-католицького сторонництва, а далі протїв дисциплїнарної процедури між учительством та в сирєві поліпшеня їх ієтнованя. Вкінці поставив резолюцію з домаганєм подїлу міністерства просьвіти і віроїсповідань.

Пос. Дрєкслер (нім. людовєць) осудив обструкційне повєдєнє всєнімців, а відтак предкладає ряд домагань, учительства. Відтак пос. Райхштєтер виступає протїв бюрократизму і клєрикалізму в школах та жадає права публичности для чєскої школи Коменського у Відні. Вкінці пос. Перїч обговорює справи народного шкільництва в Хорватії і Далмації, де германізація випирає згляди педагогічні і культурні. На сїм перєрвано наради о год. ½ 6. вєчєром. Слїдуючє засїданє нинї о год. 10. рано.

8)

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

ДИВАК.

V.

Дакевич лежав на сїннику і думав.

В останніх днях стало ся з ним щось єпохального. Якїсь неясні інстинкти пхають його до рішучого діланя наперекір цілому окруженню. Досє він був заголюканим ючним звїр'єтєм, що двигає тигар наложений рукою пана, не питаючи чому і пощо. Тепєр немєв щось будить ся у ньєму та підносить голову... Тепєр у ньєму будить ся лєв, що починає понимати своє ставовище між прочими єствами. Бачить себе в новєму, справжньому освїтлєнню і розумїє богато, чого досє не розумів...

У ньєму проявляє ся євїдомість власного я. Вєсь євїт його знєнавидїв, бо він нєнавидить вєсь євїт. Наколи-б схотїв поклонити ся їх ієдєлам, лише про вих мріти, а їх оєєгнєнє уважати за найвище щастє, його-б шанєвано та й не злє йому поводило би ся. Але він сього не хоче. Волить виломити ся з кайданів норми, іпаблєну, звичаю, з банальности цілого окруженя та євїяти ся з його глупоти. А лиш сєй, кого товиз нєнавидить, як пси вєвка, є правдиво вільним духом.

О, він вишпий понад потреби сїрих мас. Він книть собі з голоду, хоч вєже другий дєнь не їєтє нічого. Піддасть під холодний скальпєль власнє тїло, будє обєрєувати із єтоїчним спокєм, як воно станє з голоду пухнути, завмирати... Так, він зовєім не жалувє себе, навпаки, він себе нєнавидить...

Застанєвляв ся довше над сїм послїдним заклєченєм.

Сє дуже цікавий висновєк. Він єгоїєт, себе нєнавидить... Гм... Але-ж сє не супєрєчність. Зовєім ні! Любить сєй мєзєк, бо мїєтєть в зєбі його — вільного духа, а нєнавидить своєю вѣдчу, сєй характер, бо він того духа запанаєтив.

Мусить себе цїлковито поковати.

Внялив очі в стєлю і пролєжав нєповоручно до самого вєчєра.

Не чув ніякої потреби, отже й не мав ніякої спєнуки до діланя. Хвиллями завадав у цїлковитє отупїнє. Думки винєсли ся з мєзку, а далі й сам мєзєк утїк з чєрепа. Лишилась пуста, чорна яма...

І ось лєжать він на єтолї в анатємічній інєститутї. Лєжить цїлєком нагий, мєртвий... Мєса на ньєму анї крихти, лиш єкіра, розпїята на кїєстєку.

Прийшли лїкарі. Розєворєли йому живїт і внявали жмєт засохлих внутрєрєностей. Відтак отворили запалї груді, внявали нєнавистю накупїлє єєрє, пєчїнку, лєгкі...

— Мої панєвє, вѣдите ті лєгкі?

— Так, тубєркули сєхїт зніщали вєже поєловину.

Далі зєдєрли з голови єкіру, отворили чєрєп. Якїсь лєтєна відєкрили на мєзку.

— Врєдженє манїє самоубїєчї!

— Даруйте, панє доктор... — відєзвєв ся Дакевич — але ви помїляєтєсь. Мій мєзєк в найбільшій порядку.

— А єнодієшний намїр самоубїєчїє?

— Нічого не доєказувє. Мій мєзєк в порядку, бо я цїню його та поважам. Він визволив мєнє з нєволї плитких думок і почувань. Він...

Дакевичєви відрізано язик і сєкція відбєвала ся вєже спокійно, без перєшкєд...

Далша ієстория дуже проста. Коли лїкарі набєбрали ся доволї в його тїлї, відєступили його своїм звичайним пєрєємникам — хробам. Патєлогія збогачєна цікавими, євїзкими помічєнями, чєловєколюбні змисли лїкарів насичєні, а хробам далшє бєбранє значно улєкшенє. Вєсь прочє дрібниця... Скрїєню з пониматованим мєсом та кїєстєком заєконопєно тихчєм, без євїдків, в куті кладєвища під засохлим корчєм, а на мєгилу вбитє задля цікавих єтовнєць з бляшєкою...

Тільки й слїду по тім ієдївїдуум, що звало ся колїсь Іван Дакевич, тїняло ся нєпотрібно пєврєх ємєлї 23 роки і не вчинило за той час нічого путнього. Але й сєй слїд згодєм затєр ся. На бляшєку не спєглянув ніхто анї разу. Нєчитанї ніким бєквї пєжєрєла накупїла кровєржа... Вкінці й спєрєхнєвїлий єтовнєць став другим заваджати. Гробар вѣзвє собі його на паливо, а на мїєцє западєй мєгилы заєковєв новєго нєбїєшєка. По Дакевичу не зєстало ся отже нічого, точно нічого, якби ніколи на євїт не врєдєв ся...

Нараз він підвїєв ся з єїнника, найшов з трудєм капєлєх і побїг на діл.

На двєрї вєже єутєніло. Вєгкий вєздух гємонїв мєгкими, єумєвїтними тєнами рєтєпєвєго звїнка, що вѣзвєв лїхтарників до освїтлєня улїць. Розсїдала ся мєрака, а з нєю трєхи тєплє розносїло ся по почєрїєлому, немєв важкою журєю прибитєму мїєстї.

За чєвєртє години Дакевич був вєже навад. За ним вїїшов обєрєжно до кїмнатки обємоклий жид.

— Он, сєй єїнник, ті папєри, ті лахи...

Пора відновити передплату!

НОВИНКИ.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Йоана; рим.-кат. Юлія. — В неділю: гр.-кат. Аполонія; рим.-кат. Евлялія.

— Тарасове свято в Дрогобичі. Руська молодіж гімназіяльна в Дрогобичі устроює дня 13. цвітня с. р. в салі «Сокола» *вечерню* в пам'ять Т. Шевченка з отсею програмою: 1) Вступне слово. 2) Вербицький «До Зорі» і Цетвінський «Князь Ревуха» — хор мужеский. 3) Вронський: Думки і коломийка — оркестра. 4) Вахнянин: «Помарніла наша доля» — сольно тенор. з фортеп. 5) Шевченко: «Посланіє» — деклямація. 6) Любомірський-Ярецький: «Rochód kozacki» — хор муж. 7) Oslislo: Сон-фантазія — скрипка з фортеп. 8) Лісенко: «Минають дні» — сольно барит. з фортеп. 9) Невольник — історичний образ Кривиницького зі співом і танцями в супр. гімназ. оркестри (перерізка з Шевченкової поеми: Невольник). 10) Закінчення. — Ціна місць: крісло 1 К 50 сот. — вступ 50 сот. — для селян і міщан 30 сот. — Дохід призначений на бурсу. — Початок о 7. год. вечером.

— 3 Сокала пишуть нам: В 67. числі «Галічаніна» с. р. якийсь «одич» за всіх» помістив допис з Сокальщини п. з. «Просба кь русскимъ адвокатамъ». В дописі той «одич» просить «русскихъ» адвокатів, щоба котрий з них поселив ся в Сокалі, бо від довшого часу «русская жизнь» в Сокальщині заумерла і «ждеть свого воскресения». Шкода, що «одич» не написав ясно, для кого має бути той «русский» адвокат, чи може для тої тринадцятки правоборців, що скрутила при послидних виборах. «Одич» изъ всіх» пише далше, що з смертю бл. п. Роздільського заумерла жизнь в Сокальщині, а прецінь живуть ще п. п. Латинські, Головки, Савчинські, Грицики, Карпяки і Лозинські, котрі також могли би зайняти народною роботою, але, видно що они або до того не досели, або не мають поля до попису та обдурювання людей. Навіть «кількадесятъ своїх» приходить до пізнання, що їх менери дбають лише о власну шкіру і є простими запроданцями-зрадниками, поклонниками московского кнута. Для кого отже і пощо, «русского» адвоката в Сокалі?

— Дім поправи для малолітніх. Міністерство судівництва вислало до управи карного заведення в Станиславові письмо, в яким запитує, чи можна би при карнім заведеню устроїти дім поправи для малолітніх злочинців. Заряд вказує відповісти, що проти засновання такої інституції нічого не має, але під умовиною, що муєв би се бути окремий павільон, відгороджений від

головного заведення, а лише оставав би під спільним зарядом.

— Служба міських шкіл у Львові відбула оноді довірочну нараду і ухвалила заснувати власне товариство, якого цілю буде: підпомагати своїх членів матеріально в случаю недуги; дбати про поліпшене долі слуг міських шкіл, а передовсім старати ся о стабілізацію служби.

— Епілог гри в Жокей-Клубі у Відні покінчив ся вчора в суді засудом обох обжалованих гравців п. Шемерого і гр Йосифа Потоцького на кару по 1000 К, і на видаленє їх з границь Австрії.

— В справі Гріма. З Варшави доносять, що полковника Гріма, обжалованого за державну зраду, засуджено на дожиттєнну тюрму в Шлісєльбурзі і вивезено его вже з Варшави. Найбільшою его виною мала бути видача Німеччині мобілізаційного плану і концентрації російських військ в місцевості званій Червоним Бором на Нарвою. Зрада інших тайн не є вже так великої ваги як тамта. Підчас побуту Гріма в в'язницях варшавської цитаделі стережено его з особливою дбалою. Коли Грім переходив раз на слідство і заговорив до стоячого в коритарі офіцера, а він ему відповів, сейчас ув'язнено того офіцера і призначено его перед воєнний суд.

— Сон. Цілий Відень був оноді під вражінєм великого убійства, котрого мав допустити ся якийсь невисліджений розбійник. Тимчасом ціла та вість як і крики в ночі та збіговиско на улицах були лиш наслідком того, що якомусь молодому мушці, досвіта о 4. год. приєвило ся, що его хтось хоче убити. Коли поліціянт о тій порі переходив улицю Нусдорфскою з дому ч. 4. чути було крики, а на балконі появил ся якась пані лише в сорочці та кричала з цілої сили: «Ратуйте! Розбійники!» То зачули два фіякри і поїхали сейчас на поліцію і привезли 7 поліціянтів. Опісля всі разом зайшли остерожно до дому, звідки неслись крики. Там зайшли до помешканя пані Емми Вестфрід і застали єї найстаршого сина, перенудженого в найвищій степені. Ему сніло ся щось і в тій хвили збудив его якийсь шелест; ему здавало ся, що видить якогось мушчину перебраного в дамські сукні і навіть привиділось, що він добуває ся до комоди. Ба ему здавало ся, що той чоловік навіть діткнув его лица і тоді він нароби крику та збудив всіх дома, взиваючи їх на ратунок. Тоді пані Вестфрід вискочила з постелі і вибігла на ганок та стала кричати з цілої сили, аж наспіла поліція і на улицю зробило ся збіговиско. Остаточо показало ся, що то все був лиш сонний привид.

— Зафантований трамвай. З Білгороду доносять, що тамошний кінний трамвай перестав вчора їздити, бо всі коні зафантував цловий уряд. Стало ся то в наслідок сего, що уряд трамваю не заплатив 11.000 франків кари за неоплачуване пла.

— Промислову виставу устроють в японським

місті Осака в 1903. р. від 1. марця до 31. липня. На сю виставу приймають також заграничні вироби, а зголошувати їх можна до кінця с. р. у генерального комісара V промисл. вистави в міністерстві рільництва і промислу в Токію.

— Новий карабін. З Лондону доносять, що якийсь шкотський механік винайшов новий карабін магазинний. Набої впадають а по вистріленю вискакують автоматично. В одній минуті можна стрілити 38 разів, а куля летить на 3.500 ярдів. Набій запалює ся електрично.

— Любовна трагедія. Капітан гонведів, Альберт Чапп, професор академії, познакомив ся був недавно тому з донькою військового пенсіоніста Огіді, котрий мешкав в Будапешті з двома доньками. Вислуженина его виставала ледви на удержанє житя. Донька Огідіого Іда була бугальтеркою у Відні, а заощадивши там кілька сот корон, перенесла ся до Будапешту і мешкала при батькові. Капітан Чапп залюбив ся в Іді і незадовго мало відбутися весіле. Але що Чапп не міг зложити військової кавції, то постановив виступити з війська і старати ся о посаду цивільну. Однакж ему не удало ся випукати такої посади. На великдень мав він на короткий час виїхати до своїх, але він замість поїхати до них, поїхав до Реки і там застрілив ся. Позаяк листи від него не надходили, звідувала ся Іда Огіді в академії про Чаппа. Там довідала ся о его самоубійстві. Вість та довела єї до розпучи. Молила ся через цілий день, а вечером отруїла ся.

— Дрібні вісті. У Відні помер нечаянно шеф секції в міністерстві рільництва, Цехнер. — В Петербурзі помер російський повістниксатель Гліб Успенський. — В Дунаєві коло Перемишля знівшив огонь 22 господарських забудовань.

— Відповіді Редакції і Адміністрації. Впв. Іл. Лег. в Літ. Заплачено за цілий 1902. рік.

Телеграми.

Відень, 11. цвітня. Після бурі в парламенті успокоїло ся трохи. Однак німецьке лядове стороництво ще завісідги домагає ся сатисфакції за Цилєю, хотай не має в тім ані ясного плану, ані скристалізованой цілі. Его хиткість може кожоді хвилі спровадити нове забурєнє.

Цилєя, 11. цвітня. Вчора відбули ся тут збори мужів довіря стирійських Словінців. Не годять ся на перенесенє гімназії куди-небудь інде, але жадають переміни єї на самостійну гімназію.

Будієвичі, 11. цвітня. 82 німецьких громад і промислових товариств в полудневих Чехах ухвалили протести против основаня чеської державної школи промислової в Будієвичях.

Рим, 11. цвітня. Кардинал Ледоховський за-

Жид обернув сінник на другий бік і скрикнув долішню губу. На папери лиш подивив ся.

— Що хочете за то всьо?

— А ви що дасєте?

— Хотите за сінник 30 нових? Папери та лахи нічого не варті.

Глядів на жида як на сфінкса і не знав, що говорити. Невже-ж єї книжки, що коштували його звиш сотку, навіть на масло не придадуть ся? А він стільки часу прогайнував над ними! Сей жид рішучо анальфает. Та менше з тим.

— Дасєте корону?

— Направді, над чим тут так дуже дорожити ся? Але пану добродієви треба грошей — дам корону.

Положив корону на вікно. Відтак згорнув книжки та лахи на сінник і виніс ся з закуплєним крамом за двері.

Хвиль через кілька Дакевич жалувал свого вчинку і почав застановляти ся, о скільки рєдукція домового інвентара до одніснького куфєрка відібєть ся на його дальній господарці.

Йому й куфєрка не треба, заключив остаточно і виїшов на улицю.

Був в розпучі, не знаючи, куди добутий гріш подіти. Тільки річий потребує, що годі рішити ся на вибір. Передусім потребує зимового пальта, відтак теплого одія, білизни гарнітур та якогось капелюха людського, а що найважійше — черевиків. Вже від тяжня полоче ноги в бруківних калюжах. Бррр... Зрештою могли-б вистарчити калюші. Але всьо то дорогі річи, про які нема що й думати. І на що обернути сю нужденну корону?

Ходив від вистави до вистави, від улиці до улиці і не міг рішити ся ні на що.

З мене велика баба! Ціле мое житє се доказує. Я ніколи не був таким, якого потребує

теперішний сьвіт. Безоглядним, що ступає твердим кроком наперед та каже: я так хочу і так муєть бути! Де там! Навіть там, де від мене одного залежить, я не вмію рішити ся. Зовсім справедливо сьвіт переходить наді мною до порядку дневного. Я сам собі винен, сам себе ненавижду. Стократ ненавижду. Гнила колода... Ох, не можу собі дарувати сьвідомости мого нужденного єствования!

Почув звонєнє електричного трамваю.

Фе, стид! Та вчєрашня подія... а потім Сьвітлик! Ні, сего більше не вчиню. Виставити ся на сьміх є гірше від голодової смерті.

Крутив ся засідно від одного рога улиці до другого. На ногах ледви держав ся.

Дійсно, заморю себе голодом. Буду робити над собою обсервації, як се учинив якийсь там лікар. Але він посьвятив ся для науки, для загального добра. Умер, бо любив других людей. Я умру, бо їх ненавижду. Так, напишу в записках виразно, що горджу сьвітом, не хочу його більше і самого себе не хочу. Буду тишити ся своїми муками.

Осьвідомляв собі нароком свій біль голови, давленє в грудех і пєкучє корчєнє жолудка.

Голод, загальнє обезсилєнє та сонливість зм'ягчили його члєни, перемінили в якусь дреглюсту масу, що за сильнішим подувом вітру готова втратити свою форму і розлетітись в безобразну куну болота.

Тиняв ся серединою улиці як собака, прогнана своїм паном. Без захисту, без приюту, без надії. Візники проганяли його батогами з дороги, прохожі витручували з хідника, бо перешкаджав своїм пиявим ходом. Він ждав лише, коли хто-небудь почастує його по хребті ломакою. Цілом як здичілу собаку, з охлялою головою, з опущеним хвостом... Йому й байдуже

було застановляти ся, чи він ще чоловік, чи може справді звєріина, що не вміє взагалі осудити свого положєня. Пощо се йому здало ся?

Ярке сьвітло заблєсло з отворених дверей. Ударив душливий сонух

Дакевич прокинувся. Стояв на далєкій улиці перед нужденним шинком. Запах алькоголю подразнив його нюх.

Вийшов без надуми до середини і усів при першій-ліпшій столі.

— Що дати? — спитав кельєр.

Такого трудного питання він не надіав ся. В одній хвили рій гадок та докорів майнув в його голові.

Ти постановив заморити ся, ге? Нівроку, маєш тверду волю...

Дурний, маєш корону, їдж і пий, що хочеш. Немоżliвий нездаро, чому не рішаєш ся? Де твоя воля, енергія? Який з тебе лєв, що гордо підносить голову понад своє окруженє?

Дакевич глядів запамороченими очима на кельєра і слухав своїх гадок.

— Чого хочете? — спитав кельєр-вдруге, узнавши гостя дурноватим.

— Що я хочу? Гм... Кєлішок горівки.

Розглянувся по компаті. Брудні столи, поломані крісла... Долівка обхаркана, позливана підозрілою течією... На стїні старий, закоптілий образ із нагим погрудєм жєнщини...

В куті хрюпів якийсь чоловіга, єпершиє об стіл носом.

Алькоголь витиснув своє п'ятно на кождїй пяди сєї обридливої нори. Затровний воздух приголомшить найтверезїйший ум, убє відразу хочби які благородні почуваня. Тут в алькоголю всьо муєть потонути.

(Дальше буде).

